

BỘ-VĂN-Y
quân-lý
Giá bán nhật trình
AN-HÀ
Trọn năm.....5400
Sáu tháng.....3 00
Giá bán rộng nhật
trình L'APPEL
Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....8 00

AN-HÀ-BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TÀI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Cantho
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

PHẠM-KY-XUONG
cáo-mởt

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gửi
bài đăng báo xin để thơ
cho M.Đ.B-Văn-Y quân-lý
Lúc mua báo xin các
ngài chiến cố, gửi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thâm cảm.

Tỉnh Cantho HỘI-ĐỒNG ĐỊA-HẠT

Kỳ nhóm ngày 4 Novembre 1924
(Tiết-Tuê)

Trong báo An-Hà số 385 384-389 tôi
có đăng các điều khoản ước của tôi đã
trình tố giữa Hội-nghị ngày 4 Novembre
rồi đây: 1° Xin chừa-chỗ giấy thuế-
thân và xin pháo ra làm 5 hạng, 2°
Xin sắp đặt cách xét và cách mua
đuôi chuột, 3° Xin sở quản-hạt tái huấn
hay là tạo cái dinh khác cho quan chủ
quận Báo-an ở, 4° Xin cất nhà cho 4 vị
giáo sư (professeur) ở, 5° Xin công nợ
địa hạt bỏ số tiền phụ cấp cho nhà hàng
Bungalow và xin cho đầu giá, người
đầu giá được phải nộp cho công nợ
địa hạt mỗi tháng 100\$ và phải chịu
mua lấy các vật dụng để bán trong nhà
hàng đó, 6° Xin xuất học công nợ địa
hạt để in trọn một lần các sách sự phạm
học khoa cho học trò học, 7° Xin xuất
công nợ địa hạt để mua các thứ sách
vở cho đủ học trò dùng. Nay tôi
xin đăng tiếp điều thứ đây cũng là
một điều tôi đã trình tố giữa Hội-nghị
hôm đó. Về việc di-linh tập, theo thể-
lệ mới, thì mỗi tên lính đi 4 năm mới
mãn, làm như vậy tương ra có điều
bất tiện cho dân chúng lắm. Thời giờ
hạng lệ mỗi tên lính đi trong 2 năm thì
mãn, mà dân chúng còn gọi là lâu
ngày giờ thay, huấn chỉ này tăng lên 2
năm, thì là nhà nước đỡ y hạng lệ 2
năm như trước mà nhà nước tăng số
lính bằng hai. Thí dụ: 1°—mỗi làng kia
phải diên 2 tên lính, thì lựa chọn lấy
4 tên, 2 tên ở một khóa 4 năm cộng là
8 năm, bây giờ 4 tên ở 1 khóa 2 năm
cộng là 8 năm vậy. Hay là: nhà nước
có thể diên theo thể lệ dưới đây thì
chúng dân sẽ hoan-nginh chẳng
cùng. Tỷ như: một làng kia phải diên
3 tên lính, mỗi tên phải đi 4 năm, là 12
năm, thì nhà nước cứ diên lấy 12 tên,
mỗi tên ở 4 năm thì mãn khóa; khi về
nhà, mỗi năm hưởng lương khóa,
lính nào theo thể này, cứ luôn phiên
đổi ra ở trại lính tại tỉnh lập luyện lại
một tháng; bởi tôi có nghe những lính
mới diên lên tại sở, lập luyện trong 3
tháng thì thành thuộc đủ cách làm lính
rồi, như vậy: thì không cần ích gì mà
phải ở tới 4 năm, tương cho một năm
thì cũng đủ, rồi cứ mỗi năm đổi ra ở
trại lính trong tỉnh mà lập luyện ở
nhuất những cách thức học ở trại
quân, phòng có ngày nhà nước
hứa dụng sẽ kiến đến. Còn cuối 1 năm
mãn khóa, tên lính nào muốn đi lại
chức công danh bên võ biến dân, thì
được phép đăng khóa lại, cho làm bếp,
làm cai, làm đội, v.v. tùy sức nó. Làm
như thế, nhà nước sẽ có số lính đủ
được dùng, nhiều người biết việc lập
luyện bổ sung, đi được theo binh
pháp, ngày nào bữa dụng đến: thì
nhà nước sẽ khởi dụng lập luyện
mỗi ngày giờ rất đông. Chẳng những
nhà nước được số lính đủ nhiều; mà
lại còn ít tốn kém hơn, vì lính đến
nhuất lại tại tỉnh, khỏi phải đóng gởi lên
Sài-gòn, số phí nhiều, lại phải có một
tên ở phải một vị ở Nam-định vẫn là lính
sơn dã, cai, đội khi trước là coi việc
lập luyện này; lại có quân, đội, cai mà
vay, hiện nay đều là lính lập ở, họ

thay đủ cách thức bên võ, để trợ lực
cùng ông sơn-dã mà nhắc dạy lính có
đến tỉnh để huấn tập luyện, v.v.
Còn cách thức làng đem lính đi diên
bấy lâu xem ra có chỗ không được công
bình. Giá như: 1° Một làng kia phải đi
3 tên lính, lệ định lính phải đem 9 tên
cho quan thấy-thuộc lựa, nếu trong 9
tên này mà thấy-thuộc lựa được 2, 3
thiếu 1, thì làng phải xin xuất công
nợ ra mượn 1 tên lính nữa cho đủ số
chứ không được phép bắt tới số 10, 11,
12 mà đem thêm cho quan thấy lựa mà
bắt 4 tên nữa, và khi lựa phải cho
từ tên, nếu trong 3 tên, mà lựa tới tên
thứ 3, hoặc thứ 4 đủ số, thì dân cho tên
thứ 3, thứ 4, tới hạn mấy cũng không
chấm được, đó là sự may của chúng
nó. 2° Trong 1 làng kia phải đem
điên 1 tên lính, theo lệ định phải bắt
từ số một tới số 5 cho quan thấy lựa;
nhưng trong 5 tên này đều xấu tướng
cá, không chấm được; thì làng phải xin
xuất công nợ ra mượn một tên lính
cho làng; chứ không được bắt tên thứ
6, thứ 7, đến ra cho quan thấy lựa.
Làm như vậy, mới là công bình, mới là
phù-hợp với việc bắt-thần; nghĩa là
may ai vậy. Chứ bấy lâu thường
thấy: bỏ diên 1 tên, làng cứ phò
bỏ đến 10 tên, rồi báo về một lược
số 1, 2, 3 cũng tốt, chấm được, nhưng
quan thấy bêu bắt tên số bảy; làm như
vậy thì mất lễ công bình đó, vì nếu tên
số 7 đùng về một lược, thì có đùng nó
bị chấm, tên nó đã khỏi đi, mà tại
làng làm cách phò bở, khiến nó phải
bêu oan thì tội nghiệp cho nó lắm.
Việc lệ này, xin nhà nước xuống lệnh
chừa-chỗ lại cho dân chúng nhờ, được
vậy mới phải là công bình trong việc
bắt-thần cho.

HOÀNG-HỮU ĐỒNG
Hội-đồng Địa-hạt
Định báo Cantho

Một cuộc hát giúp

Cho Hội Phước-Thiện đêm 22, và 23
Novembre 1924 tại Casino Cantho

Cuộc hát giúp cho các Hội Phước-
Thiện trong 2 đêm 22 và 23 Novembre
1924 tại Casino Cantho tỉnh thủ được
2.030\$00. Ban hội định gởi cho Hội
Phước-Thiện một số học như sau này:
Cho các nhà bị bắt lượ ở Trung-kỳ
(Annam) 600\$
Cho Hội mô-rôi 300,
Cho Hội cứu giúp bảo lượ Bả-kỳ 200,
Cho Hội Tennis và mua sách vở
cho học trò 400,
Số phí 530,

Xin nghỉ một kỳ

Ngày thứ năm tới nhằm bữa 25
Decembre là Thánh-nhật (Noel) ăn quán
nghỉ, bốn-báo cáo lời xin nghỉ một kỳ,
qua ngày 1er Janvier 1925 sẽ xuất bản
lại. Xin đạo giả chữ tôn trọng làm
miếng nghĩ.

An-Hà

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Ce

2, Rue Trenchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Thuộc dân thời luật

Luật hộ người bốn quốc

Lời thề về việc kiện thưa

Trong việc kiện thưa, nếu như giấy
tờ bằng có rõ ràng thì để cho tòa chiếu
theo đó mà phân xử. Có nhiều khi không
có bằng có thì phải tùy theo tục lệ mà
cho thề.

Thường nghe kẻ kiện thưa nói:
«BÀN QUAN LỚN TÔI XIN DẠY BỊ CÁO VẬY CỎ
GÀ THỀ VỚI TÔI.»

Tôi chất là thấy bị cáo chối, rồi nói
giận nóng, nài cho nó thề như vậy, ước
trông cho ông chỉ, bà chỉ bắt nó chề
cho rồi, chứ không hiểu rõ sự thế như
vậy quan hệ là thế nào theo một luật:
thề mà lợi hay là thề mà hại cho mình.
Có nhiều khi xin cho bị cáo thề mà
thiệt hại cho mình, chừng ấy ăn năn
đá muộn quá! Lấy làm tội nghiệp!
Ấy cũng bởi mình không rõ thấu phép
thề kết quả ra thế nào. — Tương hệ
vô chừa, động chuông, vắn có gà, uống
huyết, rồi phải chết theo đó; có nhiều
khi nhảm nhí không linh, uống huyết
gà rồi ra thêm bổ khỏe cho kẻ thề mà
mình thất kiện, có dè dặt! Thăm ức
thầy!

Đấy tôi xin chỉ phép thề quan hệ
ra thế nào cho độc-giả ai chưa thạo coi
theo đó cho biết.

Theo luật La-ga, hệ tiền cáo nài cho
bị cáo thề, hoặc là bị cáo nài cho tiền
cáo thề, nếu như không chịu thề thì
phải thất kiện. — Mà thề là thề theo
một luật, chứ không phải dùng phép dỉ
doan như người mình vậy.

Còn theo tục An-nam mình, không có
luật nào ép phải thề. Như muốn thề thì
thề, bằng không thì thôi, tòa chẳng
phải chiếu theo đó mà xử dặng hay là
thất.

Theo luật An-nam lời thề là một dấu
chắc kết thúc nhau; phải có lời ưng
thuận trước mới được. Ti công như
một cuộc mua bán kia vậy. — Chứ bán
ra giá, kẻ mua ưng giá, (mãi mua
thuận như tình) thì mới ra cuộc mua
bán. — Mà hệ ưng thuận nhau rồi thì
phải tuân y theo đó thì hành.
Phép thế cũng vậy.

Tiền cáo nài cho bị cáo thề.

Như bị cáo lảng ngay dạ thẳng chối
thề, thì tòa mới có phép đo theo đó mà
phân xử. — Bằng như bị cáo không chịu
thề thì thôi, tòa cứ theo giấy tờ, chứng
có mà phân xử, không phép ép bị cáo
phải thề theo lời tiền cáo xin.

Còn như bị cáo chịu thề: thì tòa lên
án sơ lược làm chứng những lời xin
thề làm sao, thì tại dân vào vắn. —
Chứng ấy phép thề mới có hiệu nghiệm,
vì nếu tòa làm chứng rằng chịu thề
rồi, mà không thề thì phải thất kiện.

Bị cáo cũng có phép nài cho tiền cáo
thề.

Tin như tên dỉ kiện tên Xôi dỉ dợ
là 50\$. Mà ruồi lên cáo mất giấy này,
đến tòa bị cáo chối, thì tiền cáo có
phép nài cho bị cáo thề mà bỏ nợ.
Như bị cáo chịu thề thì phải lập lời
thề như vậy: Tôi thề rằng tôi không
có vay số nợ 50\$ của tiền cáo; nếu tôi
dỉ gian phải chết (i) theo con gà
này.

Còn như bị cáo nài cho tiền cáo thề
mà trả nợ, thì tiền cáo phải lập lời thề
như vậy: Tôi thề rằng tôi có cho tên
Xôi vay 50\$, nếu tôi dỉ gian xin chết
theo con gà này.

Lập lời huyết thề như vậy rồi, tòa
đem vào án sơ lược chứng cho hai
đang, rồi định ngày giờ và chỗ thề là
nơi hai đảng đã ưng thuận trước. —
Đúng ngày tòa định, có lời của hương-
cá trong làng sở tại (là làng nơi tọa
lạc chùa hay là miếu đã định trước đó)
mời hai đảng đến mà thề.

Phải thề theo tục lệ thường; như
người An-nam thì phải có nhang, đèn,
chuông, trống, vắn có gà, uống huyết
vắn vắn, rồi thề theo câu đã biên vào
áo tòa. Còn như nước nào khác tại phải
tùy theo tục lệ nước ấy.

Nếu như đến ngày thề mà kẻ chịu thề
không tựu đến nơi mà thề, hay là có
đến mà không dám thề, hoặc là thề mà
lầm không theo tục lệ, thì ông cả làm
chứng, chày cho tòa ngày sau phải
thất kiện. Như thế y theo lời và theo
tục lệ thì người công chày tờ chứng
chắc chắn, sau động kiện.

Như bị cáo thề mà chối trả nợ thì tòa
bắt đơn tiền cáo; còn như tiền cáo thề
mà đòi nợ thì bị cáo phải trả nợ.

Còn một điều cần nhất này xin hãy
nhớ.

Nếu người chịu thề là người dỉ, thì
trong phép thề phải tùy theo tục dân,
như là người Thổ thì phải tùy theo tục
Thổ, tiền cáo không phép buộc phải tùy
theo tục mình, hay là tục nước nào
khác.

Đó là phép thề theo luật An-nam
mình. Thề mà nên việc, thề mà hư việc
là vậy đó. Bưng tương hã thế thì động
kiện luôn luôn mà làm.

Nguyễn-tấn-Thạnh
(T. L. B.)

Ngó cùng các vị hảo tâm Sôctrăng

Đấy lâu rồi nhà có này ra hội gì,
thì các ngài hảo tâm cũng đều sang
lòng và giúp, nên cũng dặng về vắn
với người, từ ngày Mr. Lân chủ-hội
xa cách hội thề-tháo đến nay thì sự hành
động của hội xem ra rất tế, lại thêm nói
không có sán, bởi thế nên càng ngày
càng tiêu tán, chẳng khác như một lưỡi
cây kia phải dỉ dập trong xô gáo l. Tuy
là không có vẻ hưng sung, cũng dặng
tháo luyến hàng ngày, nhưng đến lúc
tranh đấu thì nói có vắn còn, nên kỳ
rồi đây đa với hội Cantho thì hội khuyến
thiện có thường cho một bộ-lư-dồng
rất nên xứng đáng, ấy là linh thành của
người là làm như vậy, là vì muốn cho
hội mình dặng hân hoan phấn chí, thật
đáng kính phục! Thay l. Như mới rồi đây
tương các ông cũng dặng nghe đến cái
phần thưởng và khoan vắn chương của
ông Ngô-lam-Thông vì ngài có lòng ưng
đúc nên vắn, nên ngài chẳng quảng đến
sự lợi-kém, từ này các nhà văn-cử nên
cảm mến đến cái ân đức ấy lắm đó.
Nay tôi xin đem tin cho các vị hảo tâm
tương tất, là hội thề-tháo Sôctrăng đã
trời hứa lời với hội Cantho rằng ngày
1er Janvier chịu tái chiến, nhưng ngày
giờ công sắp đến, vậy tôi viết bài này
chẳng có ý gì khác hơn là ước ao sao
các ông hảo tâm mà nhiệt thành,
tương đến cái nghị-giấy dặng đến hội,
trông đến cái danh dự là người An
còn báo hội, bằng thưởng cho một
món chi xứng đáng, chỉ rõ cái lòng
sáng, cái dạ đại lượng, làm cho tôi
lính nhà, thì bản hội lấy làm hạnh-phúc
chăm mến vô cùng; một tiếng lưu-truyền
giao xa, cái đức tình đã tại đời đời, xin
các ông hảo tâm gia ứng nài.

Kính-bái-Văn

Lời rao

Kính trình công quỹ vị động lưỡng:
Kể từ ngày 1er Octobre 1924, năm
ngày mồng ba tháng chạp lịch An-nam năm
Giáp-lý, bằng xe tôi sẽ đem thêm xe
chạy lên xuống từ RACHGIA tới SÀI-GÒN.

Giờ xe chạy như vậy:
Sớm mai sáu giờ tại RACHGIA chạy
tới CANTHO mười giờ rưỡi! Xe ghé
tại CANTHO cho hành khách ăn cơm
nước, nghỉ ngơi, rồi mười một giờ một
khắc xe chạy, tới MYTHO hai giờ rưỡi
chạy; rồi chạy luôn lên xe đi SÀI-GÒN
bốn giờ rưỡi chiều tới.

Mỗi ngày tại SÀI-GÒN khởi sự chạy 6
giờ sáng, tới CANTHO 11 giờ, nghỉ một
chút, tới 12 giờ rưỡi chạy tới RACHGIA
5 giờ chiều.

Giá tiền định như vậy:

Rachgia đi Cantho.....	3.00
Rachgia " Vinhlong.....	4.00
Rachgia " Mỹtho.....	5.00
Rachgia " Sài-gòn.....	6.00
Trà-bang " Sài-gòn.....	5.00
Cantho " Vinhlong.....	1.00
Cantho " Mỹtho.....	3.00
Cantho " Sài-gòn.....	4.20

Xin quý vị lưu ý và giùm giúp cho
Hàng Xe tôi dặng mau lên bộ.

Cantho, le 3 Septembre 1924

Garage Trần-đắc-Nghĩa Cantho-ville

Kính cáo

Ra tay tờ độ

Giúp đỡ-bào ta ở Trung-kỳ
bị bắt lượ

Cái nạn bảo lượ năm nay nhiều xứ
trong Hoàng-cáo bị hại. Nội cảnh Đông-
pháp này: lòng trước từ Bắc-kỳ tới 3,
4 tỉnh bị lượ, nhà từ người mất, lại
mới rồi đây ở xứ Trung-kỳ cũng 3, 4
tỉnh bị lượ nữa. Trên 15.000 nóc gia bị
ngập hư sụp trôi dạt tang tình thảm-
thiết, người ta và súc vật chết cũng
nhiều, thuyền bè lượ trôi, lớp mất,
chẳng biết tin tức ở đâu.

Hiện nay như dân trong mấy tỉnh
ấy, người ít ắt mất đi danh là yên phận,
dầu chưa mất số, nhưng cũng kẻ
như đã đến phần rồi; thăm thương cho
chúng kẻ còn sống lại đây, cơm không
đủ mà ăn, áo quần không đủ mà mặc,
nhà cửa không đủ mà ở, nhà cửa bị lượ
chưa sót cho Đông-bào ta ở Trung-kỳ,
những người bị về tại trời rách rưới l
Kính cầu: thổ thổ hổ bị, vật thương kỳ
loại, nên ở Trung-kỳ có lập hội Nghĩa-
quyền để lấy tiền cứu trợ những người
đói khổ không nài kỳ.

Bốn-báo có tiếp được những số lệ
quyền của hội chính Trung-kỳ gởi vào
cây bốn-báo có động ai đó. Vậy việc
này là việc nghĩa đáng làm; hãy lau các
đạo dỉ chương cùng chúng ta, làm nào
bị tại ách chi cứu cứu giúp, thì chúng
ta còn không đành bỏ qua thay; huống
chỉ là đồng bào ta, là nào ta lại giả điếu
giả người sao! Vậy xin quý ông quý bà
vi nghĩa đồng bào tương kẻ ít màu mầu
ra tay tế độ, giúp cho kẻ ít người nhiều
đã cứu những kẻ đang khổ than đói
lạnh đó. Số học lực quyền xin gởi đến
cho bốn-báo, thì bốn-báo sẽ đem vào
sở và dặng tên người có lòng nghĩa
hiệp và số học đó lên báo để cho ai
rõ, rồi sẽ gởi ra Hội-chánh Lạc-quyền
Trung-kỳ được phân phát làm phước
cho kẻ khổ nạn đói rách đó.

Gởi học để cho M. Đ. VĂN-Y
Tổng lý An-Hà-Báo Cantho.

Bốn-báo

REPUBLIQUE FRANÇAISE
Liberté - Egalité - Fraternité
PROVINCE DE SOCTRANG
AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heure de l'adjudication: Inspection de Soctrang, le 30 Décembre 1924, à 9 heures du matin.

FOURNITURE DE:	IMPORTANCES	CAUTIONNEMENTS	
	APPROXIMATIVES	PROVISOIRES	DÉFINITIFS
1 ^{re} - Bois de construction en dau et en sapo.....	1.885.00	475.00	750.00
2 ^{re} - Quincaillerie, métaux bruts et ouvrés, charbon briquettes.....	11.900.00	37.00	600.00
3 ^{re} - Ciment.....	1.125.00	28.00	450.00
4 ^{re} - Matières grasses, peintures et accessoires.....	9.100.00	30.00	470.00

Bureaux où les cahiers des charges peuvent être consultés: Inspection de Soctrang et 4ème Bureau du Gouvernement à Saigon.

Soctrang, le 20 Novembre 1924.
L'Administrateur

Cuộc lập chợ đêm
Tại Sóc Trăng

Đêm 3 và 4 Janvier tới đây, quý ông quý thầy ở Sóc Trăng hiệp sức lập chợ đêm và hát góp tiền để giúp cho Hội Phức-thiện và những người bị bão lụt ở Trung-kỳ.

Nghệ đầu: cuộc này có quan chủ tịch Esquivillon đứng làm Hội-trưởng danh dự, M. Phạm-kim-Luân chủ sự ở Biền-Ho, Hội-trưởng Hội Thê-thảo Sóc-

trăng làm Hội-trưởng. Quý thầy trong tỉnh sẽ đứng ra làm tướng hát tại rạp của M. Ngô-Trung-Binh. Cuộc chơi này nghe rất được vui và lớn, quý bà quý cô sẽ đến nán nhàn và đó theo đến phố bày đầu xáo.

Ước ao sao các vị hảo-tâm trong tỉnh hãy vì việc nghĩa đến xem chơi ngó giúp cho Hội làm cho nên việc.

Ký sau sẽ đăng bài lại cáo của thông-tin bốn báo là M. Kim-dit-Vàng nói về việc này cho khán-quan xem.

P. K. X.

Tự do di dân

Mục tự do di dân là một mục Báo-báo để công hiến cho độ-giá chứ tôn dân đạo cùng nhau, song Báo-báo đã có cáo rằng: những bài đăng vào mục này tại chẳng được nói về quốc sự cũng bao gồm thể bị, người viết phải ký tên cho phân minh và chịu lấy lời trách cứ phân đối, nên có xảy ra đến gì, chứ Báo-báo quyết không can dự vào đó.

Xin Độc-giá biết cho

B. B.

Bất bình tác mìn

Bản tánh của tôi, tay yếu người công chánh ghét kẻ vạ tay, bởi vậy nên gặp đến trái là thì khó nói đến nhiều. Hôm nay tôi thể thề ra đây, sự tình vì thấy trong tờ báo An-là số 387 đề ngày 20-11-24 nói mục "tự do di dân" có mấy tên Trần-văn-Thôn, Phạm-văn-Hoà, Lâm-văn-Ty, Nguyễn-dực-Tân, Thuận-công-Minh dân làng Vĩnh-hội, huyện bát M. Quan-Vân Hương cả làng Vĩnh-hội (Rạchgiá) ngụ tại Phú-lộc (Sóc Trăng).

Đời này thật là người vô cớ, không hề con thân quyến chi với M. Quan-Vân, song đồng ở một làng, nên tôi rõ biết tánh tình của người; nay thấy mấy tên này kiếm tiền theo đặt một câu chuyện, nên lương tâm tôi buộc phải gần lòng tôi ngay ra cho họ câu rõ, kẻ này tên này khua môi múa mép rằng: trong thiên hạ vô nhân, mới đem những lời thêu thùa lừa gạt mà nói như vậy.

Trước hết tôi xin trả lời về mấy tên dân làng Vĩnh-hội (Rạchgiá) nói rằng: "M. Quan-Vân là một tàu, có mua ruộng đất, ở nhà nước làng thuộc nên muốn 7 người làm chứng rằng, sanh đẻ tại An-nam được xin vào bộ dân làng Xema (Sóc Trăng).

Đó là lời nói rất phi lý, chứ thật M. Quan-Vân là người sanh trưởng tại tỉnh Sóc Trăng (Namkỳ) hiện nay còn một người con sanh tiền ở tại làng Xema tên là Thái-trưởng-Phát cựu cai tổng An-phong-an.

Còn nói "M. Quan-Vân được học làm lương-chủ, không thông hiểu việc làng, thường cậy quyền bá hiếp những dân trong thôn."

Thật là lời thêu dệt thêm thừa; sự tình bởi cái tánh đố-kỵ của kẻ tiểu nhân, họ đời thường có thể ghét người này, thì hay bươi móc kiếm đầu

nói xấu cho người đó. Chờ M. Quan-Vân là một ông chủ điền tành tỉnh thuận hậu, thông hiểu việc quan, nên các hương chức làng Vĩnh-hội mới chọn cử người lên làm Hương-chủ, người từ nam không được, cực chẳng đã phải ra lãnh làm chức Hương-chủ 2 năm, người lo tròn phận sự, gìn một lòng ngay thẳng giữ mực công bình, và người bằng lòng những điều ích nước lợi dân, bởi vậy, trong Hương chức làng Vĩnh-hội mới thuận lòng cử người lên làm chức Hương cả, (Thật rất xứng đáng, vì người đã làm Hương chủ 2 năm tành hạnh tốt, nay lên làm chức Hương-cả thì lẽ thường, sao mấy tên này lại gọi rằng: người vượt bậc lên làm Hương cả???

Còn nói "M. Quan-Vân không lòng thương xót kẻ nghèo nàn". v.v.v.v.v.v.v. Vậy hiện đây tôi xin nhắc một việc như dư của M. Quan-Vân cho họ châu nhớ lại: Hồi năm 1923 lúa phải giá tới 1,500, 1,600 một gạ, những dân nghèo nàn thấy đều chịu sự khổ cực. May thay, M. Quan-Vân mở lòng quảng đại bắt đầu cho những người nghèo nàn mua mỗi một gạ lúa giá 1,000 (bán có hơn 500 gạ). Ấy là việc đại nghĩa của người đáng kính, đáng phục.

Còn từ ngày M. Quan-Vân lại ngụ Phú-lộc (Sóc Trăng, đến nay hơn 20 năm rồi, người dân rất khoan-hòa, lòng hay trọng nghĩa, nặng gĩa cầu tích đức tu nhân, không cậy giàu khi người đời khó; ở trong làng bất chấp người nghèo giàu hễ ai có việc quan-ban tang-lễ thì người sang lòng thu tục van lạy, người lại thông náo học, lời ăn nói thanh tao, lễ nghi rất mực, lao nhà nước mở cuộc quốc-trái lương chức làng Phú-lộc thường đến đây người hiệp cùng Hương chức đi diện tuất Quốc-trái hoặc quyền tiền, thì người hơn nữa đi, không nề đâu chịu nhọc, bởi vậy trong làng ai cũng đều yêu mến người này cả.

Hôm nay có 5 tên dân làng Vĩnh-hội kiếm đầu nói xấu muốn làm cho mất danh giá của người, song: Thiên-đạo chi công, chẳng lẽ người ngay mang đến chẳng phải. Vậy tôi xin bày tỏ lòng thành kính cho họ-châu hay rõ.

Và sau đây tôi khuyên 5 tên này, kẻ tu từ đời lo thù phận làm ăn chờ kiếm đến thêm hơi cho những kẻ hữu đức hứa lài, thì chẳng khỏi cầu sanh sự sự sanh trước mắt.

TRƯƠNG-VĂN-CUN

Ex: Thủ bộ làng Phú-lộc (Sóc Trăng)

Dầu nhớt hiệu CYCOL

DẦU NHỚT HIỆU CYCOL là một thứ dầu nguyên ở các mỏ tại Kim-Sơn (Californie) thuộc về xứ Hoa-Kỳ. Cả thế giới không có thứ dầu nào sánh bằng thứ dầu ở xứ này.

Thứ dầu nhớt hiệu Cyclo dùng tiện lợi lắm vì hơi nóng trong máy dầu có cao thì dầu nó cũng không lan không chảy và lại chất nó rất tinh-khiết, không có cặn-cáo gì cho nên dùng nó thì xe chạy đến 3.000 kilômétres mới thay nó một lần chứ không phải như mấy thứ dầu xấu 1500 kilômétres thì phải thay.

Phàm dùng dầu nhớt trong máy xe hơi ai cũng muốn dùng thứ dầu lòng dạ: để quay máy chứ dùng thứ dầu đặt thì nó đóng nó quên chung quanh cái piston làm cho máy gát khó quay. Ngặt vì dùng dầu lỏng thì lại có nó đỡ chịu nóng và máy rồi một lát nó tan nó chảy đi hết thì cũng không tiện. Mới biết thứ dầu nhớt hiệu Cyclo này chế-tạo một cách rất hoàn-hảo: nó vừa lỏng mà vừa giữ chịu nóng, cho nên xe hơi mà dùng nó thì tiện lợi lắm. Ai muốn mua dầu nhớt hiệu Cyclo xin đến nơi An-là ăn quán vì bốn quán là đại lý cho hãng "The Associated Oil Company" tại An-là.

Bốn quán lại có trữ bán thứ DẦU LỬA HIỆU GAI ĐỒNG HỒ, hiệu CÁI TÁCH, hai thứ dầu này là cách hiệu Hoa-kỳ, thấp không có khói, ít hao, mà sáng lắm. Còn giá bán thì còn như mấy hiệu dầu lửa khác.

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu date et heure des adjudications, Salle des adjudications aux bureaux du Gouvernement local, le 20 Décembre 1924 à neuf heures du matin.

OBJETS DES FOURNITURES	IMPORTANCE	CAUTIONNEMENTS	
		PROVISOIRES	DÉFINITIFS
1 ^{re} - Fourniture de vivres crus nécessaires à la nourriture des élèves du Collège de Jeunes filles indigènes pendant l'année 1925.	Voir cahier des charges.	600.00	18.000.00
2 ^{re} - Fourniture de pétrole pour éclairage et de pétrole pour moteurs nécessaires au service local pendant l'année 1925.	1900 tonnes de pétrole pour éclairage et 50 fûts de pétrole pour moteurs	150.00	2.000.00
3 ^{re} - Fourniture de l'essence de pétrole nécessaire à tous les Services locaux pendant l'année 1925.	4800 caisses	1.000.00	20.000.00

Bureau où les cahiers des charges peuvent être consultés: 2ème Bureau (2e Section) du Gouvernement.

Les demandes d'autorisation à concourir aux adjudications précitées devront parvenir au plus tard le 15 Décembre 1924, au 2ème bureau du Gouvernement, pour les soumissionnaires domiciliés à Saigon, Cholon et Giadinh, et à l'Inspection pour ceux domiciliés dans les provinces.

Tái đồng hương

Bạn hát cái lương kim thời

Bạn hát cái lương kim thời Tái-dồng-hương vẫn trước là họ "Đồng-bào-Nam" sau cái lại là "Nam-dồng-Bang" nay đó hiệu là Tái-dồng-Bang. Guy đã mấy lần cái tên, nhưng sự lên phát của bạn hát này xem ra một ngày một thêm lớn mãi. Có khi rồi đây sẽ lãnh được giải nhất trong xứ Namkỳ này về điệu hát cái lương kim thời. Bị nhân được dự em bạn hát này một đêm, diễn thứ ba đồng-Sau-hậu. Chẳng những đạo kép chế các vai tướng cử chỉ đối đãi cùng nhau đã là nghĩ tùy phẩm-đạo, ca ngà n

trông điệu mà thối; lại còn y phục cẩu giáp thật là mới tốt, thêm mấy tấm san-thủy (dạca) và với khéo đẹp, lâu đây làm nên xem như rạp, trông vào hát tại rạp Cinéma-des-Nouveautés ở đường mé sông (Cántho) trọn 10 đêm (từ 5 đến 15 Décembre), đêm nào thiên hạ tựu xem cũng đông đảo. - Vậy vì nghĩa Đồng-bang xin tạm ít hàng tặng khen ông chủ bạn hát Tái-Dồng-bang có công soạn lập, không nề hao tổn mà làm nên việc, và chúc cho bốn bạn được thính danh đại chốn.

P. K. X.

Thuốc thoa Cadum

các bệnh ngoài da

Thuốc thoa Cadum dùng để thoa xức cho hết ngứa và khi da phồng sưng ứng đỏ rần rần. Nhờ thuốc này, mà cả vạng con người đang yên giấc, ngủ ngon, khỏi đau nhứt bị các chứng bệnh ngoài da, nào là sai-sượng, nổi mụn, nổi nhọt, nổi phong, trầy-trụa, có lứt, tróc da tróc vẩy, v.v.v.

Các ông các bà nhớ đừng ngày nào thì mua ngày này cho có một hộp thuốc đó, hỏi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà.

Cách Vệ sanh của đàn bà và chứng đau lưng

Người đàn-bà, lúc kinh nguyệt không đều thường có nước da vàng, môi mất, hơi hộp, hay rụng, hải-hoải xương cốt nhức đau, nhứt là buổi sớm mai khi thức dậy; có người sau khi sanh thai, hay đã-dược, vấp-bể, sưng mị dưới con mắt và hai cái ống chơn; lại khi có tuổi tác thì hay ho, xột-xe nóng-nổi chướng mặt, nặng trĩ 2 ống chơn. Những người đàn bà có mấy chứng đó thì phải cấp trị bộ thận (2 trái cật) thì hết được. Bất cứ lớn tuổi, nhỏ tuổi hề đau lưng và đau mấy chứng đó là bởi nước tiểu của mình không được tinh-bảo vì 2 trái cật yếu và không được mạnh giỏi.

Có thứ thuốc hoàn kén là PILULE POSTES trị mấy chứng đó rất thần hiệu: như nước, đau lưng, sưng mị, sưng mắt cả v.v. đều trị được hết.

Thuốc này bán ở chỗ tại: Spécialités Posier, 25 rue St-Ferdinand, Paris 17ème. Có bán trong các nhà thuốc tây.

Xem xét hàng thật

Việc xem xét hàng thật là một việc rất quan hệ cho vệ-sinh thân-thể của nhân dân. Vì nếu người có quyền đứng xem xét làm việc bốn phận không được chính-chắn, hoặc vì tư lợi chi mà khuất lấp những bệnh hoạn của thú vật để cho các người làm hàng thật dùng họ đầu heo bệnh làm thịt để bán ra cho nhân dân ăn nhấm sạch bệnh, thì cái tội của mình chẳng phải là nhỏ vậy!

Ngày kia, có việc riêng đi Cánhkê tôi được thấy ông Kiều-thiện-Thế thú y (vétérinaire) đang xem xét hàng thật một cách thật là kỹ lưỡng. Chính mình ông cầm dao đi cắt ra và xem xét từng miếng từ miếng thịt, tiêm, gan, phổi, ruột, v.v. của những thú vật làm hàng đó bán. Ông lại nói ông xem đây là ỳ ỳ ỳ, chứ những heo đó trước khi hạ sát khai đao, người làm hàng phải dẫn tới cho ông xem trước, hễ con heo được chấm để làm thịt thì con heo đó vào da bằng sáo nướng đỏ. Khi thịt làm xong, ông đến xem lại một kỳ thì ông là ông cắt ra từ miếng mà xem đó. Thịt heo được phải mài đến có nhện dăm làm bằng tất cả cho thiên hạ khỏi lầm.

Thật là kỹ lưỡng đáng khen ông Kiều-thiện-Thế làm việc bốn phận hết lòng. Vậy luôn dịp viết bài này đăng lên báo cho họ châu tường lãm, tôi xin thay mặt cho nhân dân Cánhkê để lời cảm ơn ông Kiều-thiện-Thế có nhiệt tâm đối công việc vệ-sinh của đồng bào và cầu cho ông mau được lên chức và ở lâu dài trong xứ này thì nhân dân rất hân hạnh dùng thịt bộ thịt heo khỏi lo đồng nhấm thịt bệnh.

HUYNH-VĂN-ĐOÀN
Hội đồng địa hạt

